

[Bollmann]

lang periode haft stor vækst i industrieksporten, i tiden 1982-1986 vel en af de største i OECD. Det har kun kunnet ske, fordi den økonomiske politik har været tilrettelagt med henblik herpå. Det gælder ikke mindst den relativt lave lønstigningstakt. Det gælder den meget lavere rente. Men det fald, man så i den periode, har desværre vist sig ikke at kunne fortsætte, og det er vel også naturligt, og det er altså derfor, vi ser, at omkostningsudviklingen og konkurrenceevnen viser en lidt anden tendens i dag.

Når vi ser på mulighederne i den tid, der kommer, er det vel rimeligt at konstatere, at erhvervslivet de senere år har foretaget meget store investeringer, så jeg tror egentlig, at erhvervslivet er bedre rustet i dag til at tage konkurrencen op, end tilfældet var i 1982. Investeringsstakten har været en af de højeste i den vestlige verden, og afsmitningen på beskæftigelsessituationen har vi set tydeligt i positiv retning i de senere år.

Men når eksporten i den periode ikke har udviklet sig helt så gunstigt som ønskeligt, må en del af skylden tillægges det stærkt stigende hjemmeforbrug, det voksende hjemmemarked. Mange virksomheder har i perioden fundet ud af, at det er lettere at sælge her i landet, end det er at eksportere. Man må konstatere, at med gennemførelsen af kartoffelkuren osv. har regeringen taget de skridt for at begrænse privatforbruget, der er mulighed for, og det bør efter min opfattelse stimulere erhvervsvirksomhederne til at vende tilbage til eksportmarkederne. Der er i hvert fald ingen tvivl om, at produktionskapaciteten er til stede.

Den del af udviklingen i omkostningerne, som stammer fra løn- og arbejdsvilkår, er jo kendt nu for en periode, overenskomsterne er indgået på frivillig basis og altså for fire år. Det finder vi i CD meget positivt, fordi det giver mulighed for at disponere, det giver mulighed for at planlægge i virksomhederne. Ser man på størrelsen af de aftalte lønninger, må man tage dem som udtryk for, at forventningerne til produktiviteten er til stede. Så må man håbe, at lønglidningen kan holdes i ro, at den bliver minimal, og jeg vil gerne understrege, at det mener vi virksomhederne naturligvis selv har et stort ansvar for.

Regeringen er i gang med at gennemføre en lang række tiltag over for enkelte erhvervssektorer med henblik på at styrke eks-

porten. Det fremgår af det erhvervspolitiske program for byerhvervene, vi har diskuteret her i Tinget. Det gælder f.eks. omlægningen af eksportfremmeordningen, hvor midlerne er forøget, og det gælder effektiviseringen af sagsbehandlingen i Eksportkreditrådet.

For CD er det vigtigt, at de aktiviteter, vi taler om, ikke kun drejer sig om byerhvervene. På grund af udsigterne for landbrugsvarer på verdensmarkedet, med de finansieringsproblemer, vi har i EF, må der gøres en særlig indsats for landbrugseksporten og vel at mærke en, der ikke kun tager sigte på at øge den traditionelle eksport. Derfor hilser vi forslaget om produktudvikling i jordbruget meget velkommen. Jeg tror, det er noget, der virkelig er fremtid i.

Statsministeren peger i sit svar på en lang række initiativer inden for enkeltbrancher som f.eks. fiskeriet, byggesektoren og energisektoren. Her er der tale om meget forskellige tiltag, men jeg tror, at fælles for dem er, at dansk knowhow på områderne skal udvikles, at markedsføringen skal intensiveres. Danmark har jo i forvejen på disse områder et godt navn på mange udenlandske markeder.

Et af de problemer, man ofte støder på, når man drøfter danske eksportproblemer, er, at markedsføringen ikke altid er tilstrækkelig. Derfor er vi enige i, at det er vigtigt, at der i de planlagte aktiviteter indgår en væsentlig indsats på uddannelsesområdet. Det er ikke kun sprogundervisning, men også en mere direkte eksportrelateret uddannelse, der er behov for. Det er derfor vort håb, at undervisningsministerens nedsættelse af udvalget som nævnt i svaret kan give nye muligheder på disse områder.

Der er et område af eksporten, der har vist en negativ udvikling i de senere år, og det er turisterhvervet. Jeg mener, Danmark har meget at byde på, og jeg finder det meget positivt, at industriministeren vil gøre en indsats på området sammen med mange andre gode kræfter. Her er vi selvfølgelig i en konkurrencesituation, hvor vejrguder og mange internationale begivenheder såsom Tjenobyl og international terrorisme har indflydelse, men jeg tror, at information, markedsføring og uddannelse også på dette område kan medvirke til at vende den forkerte udvikling til noget positivt.